

Beszámoló a Magyarországi Horvátok Szövetsége Egyesület 2024. évi munkájáról

A Magyarországi Horvátok Szövetsége Egyesület elmúlt éves munkáját, a 2024. május 11-én Semjénházában megtartott éves Közgyűlés által elfogadott Munkaterv és Költségvetési Terv, illetve az ott megfogalmazott célok, feladatok, határozatok alapján végezte.

Hagyományőrző, nyelvapoló, kulturális tevékenységét a hat egyenrangú, horvát kisebbség által lakott régióban fejtette ki.

Legfőbb céljának tekintette, hogy az aktuális nemzetiségi politikához és törvényhozáshoz igazodva tovább fejlessze és építse a saját nemzetiségpolitikai stratégiáját, kulturális autonómiáját, működési feltételrendszerét, jogi státuszát, pénzügyi helyzetét, kapcsolatrendszerét, tagságának stabilizálását.

A 2024. évi munkaterv kiemelt feladatainak teljesítése

A 2024. évi kiemelt munkatervi feladatai között szerepelt: felkészülés a nemzetiségi önkormányzati választásokra, Közgyűlés összehívása és lebonyolítása, tagsággal kapcsolatos feladatok, személyi kérdések rendezése, választott testületek üléseinek összehívása, pénzügyi gazdasági feladatok pontos végzése, az év kiemelt rendezvényinek lebonyolítása.

Nemzetiségi önkormányzati választásokkal kapcsolatos feladatok

A Közgyűlés felhatalmazása értelmében a nemzetiségi választások lebonyolítását, jelöltek kiválasztását, helyi, megyei, fővárosi listák és az országos önkormányzat választási listájának összeállítását az Elnökség végezte el.

Ennek értelmében a Szövetség a következő választási eredményeket ért el:

Megye	Helyi Horvát Önkormányzat	Megyei Horvát Önkormányzat	Országos Horvát Önkormányzat
Baranya	34	1	6 fő
Bács-Kiskun	14	1	3 fő
Budapest	16 kerületi	1 fővárosi	2 fő
Pest	3	-	-
Somogy	12	1	4 fő
Fejér	3	-	-
Zala	4	-	2 fő
Vas	8		4 fő

Települések:

Baranya Vármegye: Aranyosgadány, Birján, Drávafok, Drávakeresztúr, Drávasztára, Felsőszentmárton, Harkány, Kátoly, Kásád, Komló, Kökény, Kozármisleny, Lánycsók, Lotár, Mohács, Nagydobsza, Nagykozár, Olasz, Pécs, Pécsudvar, Pogány, Szalánta, Szajk, Szentlőrinc, Szemely, Szigetvár, Szőkéd, Szederkény, Sósvertike, Sarlós, Sellye, Siklós, Vajszló, Versend, Udvar.

Észrevétel: a dőlt betűs települések Dráva mente régióhoz tartoznak. Az előző ciklushoz képest Beremenden és Nagynyáradon nem alakult meg horvát önkormányzat. Sósvertikén és Udvaron viszont, először alakult meg horvát önkormányzat.

Bács-Kiskun Vármegye:

Baja, Bácsalmás, Bátya, Bácsbokod, Csávoly, Csikéria, Dusnok, Felsőszentiván, Gara, Hercegszántó, Katymár, Kalocsa, Kecskemét, Vaskút.

Észrevétel: az előző ciklushoz képest eggyel több horvát önkormányzat alakult meg a vármegyében. (Vaskút)

Budapesti kerületek:

Óbuda-Békásmegyér, IV. kerület, VII. kerület Erzsébetváros, IX. kerület, X. kerület Kőbánya, XI. kerület Új Buda, XII. kerület, XIII. kerület, XIV. kerület, XVI. kerület, XVII. kerület, XVIII. kerület, XIX. kerület, XX. kerület, XXI. kerület, XII. kerület.

Észrevétel: a választás során feltűnően alacsony volt a részvételi arány szinte minden kerületben. Az előző ciklushoz képest az V. kerületben (Lipótváros) a Hrvati-Horvátok lista több szavazatot kapott, mint a Szövetség. A IX. kerületben egyenlő arányban szavaztak mindkét listára.

Gradistye:

Vas vármegye:

Bük, Felsőcsatár, Horvátlövő, Horvátsidány, Ólmod, Szentpéterfa, Peresznye, Szombathely

Észrevétel: Győr Moson Sopron Vármegyében a Szövetség nem indított listát.

Pest Vármegye:

Tököl, Szentendre, Érd

Fejér Vármegye:

Székesfehérvár, Ercsi, Dunaújváros

Somogy Vármegye:

Barcs, Bolhó, Darány, Tamási, Heresznye, Dombó, Lakócsa, Nagyatád, Potony, Szentborbás, Tótújfalu, Vízvár

Zala Vármegye:

Becsehely, Letenye, Molnári, Semjénháza

Az országos lista alakítása során éles vita alakult ki az Elnökségen belül, az álláspontok két részre szakadtak. Végül, hosszú érvelések és egyeztetések sorát többségi szavazás zárta le.

Bebizonyosodott, hogy a Szövetségnek ki kell dolgoznia egy választási, etikai szabályzatot, a listaállítást könnyebbé tétele érdekében. A nehézségek ellenére, a választási eredmény sikeresnek mondható, hiszen az OHÖ Közgyűlésében nagy többségben a Szövetség képviselői ülnek, és a vezető tisztségviselők is (elnök, alelnök, bizottsági elnökök) egyesületünk színeiben lettek megválasztva.

Összegezve, a Magyarországi Horvátok Szövetsége Egyesület listájára 5711 szavazat érkezett (67,85%), míg a rivális Hrvati-Horvátok lista 2706 szavazatot kapott (33,15%). Két településen, Dombóváron és Kaposváron a listaállító Magyar-Horvát Baráti Társaság alakított horvát önkormányzatot. Sajnálatos, hogy a Szövetség színeiben induló dombóvári jelöltek visszamondták a jelölést.

Közgyűlés összehívása – Semjénháza, 2024. május 11.

A 2024. évi Közgyűlés kellő körültekintéssel lett összehívva. Nagy odafigyelést igényelt, hogy a Közgyűlésen megfelelő részvétellel meglegyen a szavazatképesség.

Ennek érdekében a tagság időben lett értesítve, postai úton, illetve elektromos posta segítségével. Minden dokumentum megjelent a Hrvatski glasnikban és a Szövetség WEB oldalán is.

Semjénháza igazi házigazdának bizonyult, hiszen minden technikai körülmény biztosítva volt a Közgyűlés lebonyolításához. Az értekezlet elején köszöntőt mondott a település polgármestere Preksen László, illetve Mladen Andrlić nagykövet.

A megjelent tagok megszavazták az Elnökség által elkészített 2023 évi munkáról szóló beszámolót, a pénzügyi beszámolót, illetve a 2024 évi munkatervet és pénzügyi tervet. Külön napirendi pontként szerepelt a Szövetség országos jelölőlistájának bemutatása és elfogadtatása. Egyebek között a Szövetség listájának vezetője Gugán Iván röviden ismertette választási programját, amit a jelenlévők tudomásul vettek.

Tagsággal kapcsolatos feladatok végzése

Az elmúlt évekhez viszonyítva emelkedett az Egyesület tagjainak létszáma. Ezt, a választási év is indokoltá tette, hiszen a jelölő listára való felkerülés egyik feltétele volt, hogy a jelölt tagja legyen a Szövetségnek. Ez visszafelé is hat, hiszen várható, hogy a jelölés megtagadása esetén, némely tag kilép az Egyesületből. A 2025. év kiemelkedő feladata lesz, hogy a Szövetség rendezze, átláthatóvá tegye a tagok névsorát, illetve odafigyeljen tagdíjbefizetések rendszerességére.

Választott testületek összehívása

Elnökségi ülések összehívása

Az Elnökség az év folyamán ötször ülésezett, minden alkalommal más helyszínen. (02.03. Kozármisleny, 04.13. Mohács, 04.18. Pécs, 09.19. Vlačíci, 10.26. Baja) Az üléseken napirendi pontok között szerepelt: pályázati tevékenység, beszámolók és munkatervi feladatok, pénzügy, gazdálkodás, választásokkal kapcsolatos feladatok, jelölőlisták összeállítása, személyi kérdések, éves rendezvények, programok támogatása, új tagok felvétele, kapcsolattartás, önkormányzati választási eredmények értékelése.

Az értekezletek rendszeres meghívottja volt a Felügyelő Bizottság és a Fegyelmi Bizottság elnöke is. Szükség esetén meghívást kapott az OHÖ elnöke, illetve a Szövetség jogi képviselője.

Felügyelő Bizottság összehívása

A Felügyelő Bizottság saját munkaterve alapján ülésezett. Ellenőrző, tanácsadó tevékenységét folyamatosan végezte az év folyamán. Ennek során áttekintette a Szövetség gazdálkodását, számlavezetését, pályázati tevékenységet, munkatervet és beszámolókat. A Felügyelő Bizottság elnöke, szükség esetén a tagok is, meghívást kaptak az elnökségi ülésekre, a Szövetség rendezvényeire.

Fegyelmi Bizottság összehívása

A Fegyelmi Bizottság saját munkaterve alapján ülésezett. Legfontosabb feladatának tekintette a tagdíjak befizetésének folyamatát. A Szövetségből való kizárás jogát az év folyamán nem alkalmazta, fegyelmi eljárást nem indítványozott. A Felügyelő Bizottság elnöke, szükség esetén a tagok is, meghívást kaptak az elnökségi ülésekre, a Szövetség rendezvényeire.

A választott testületek minden üléséről hiteles jegyzőkönyvek készültek.

A Szövetség gazdasági, pénzügyi feladatainak teljesítése

Az Egyesület naprakészen számolt el a 2023. évi pénzügyi pályázatokkal, illetve a megadott határidőre készítette el a 2024. évi költségvetési beszámolókat a Bethlen Gábor Alapkezelő ZRT, és a Határon Túli Horvátok Hivatala felé. Év elején gondot jelentett, hogy az elnyert összegek későn lettek átutalva a Szövetség számlájára. (Bethlen – májusban, anyaországi – szeptemberben). Ahhoz, hogy a működés és a megtervezett programok lebonyolítása akadálymentesen legyen megoldva, a Szövetség 3 milliós kölcsönt vett fel a Croatica Kft.-től, amit az aláírt szerződés alapján kamatostól, időre visszafizetett. A kölcsön nélkül nem tudtuk volna összehívni az éves Közgyűlést, hiszen annak költségei igen magasak.

A Határon Túli Horvátok Hivatalának pénzügyi szakértői az év folyamán tanácskozást hívtak össze Pécsen és Budapesten, ahol megbeszélést folytattak a pályázókkal, így a Szövetséggel is. Ennek során felhívták a figyelmet az anyaországi pályázatokkal kapcsolatos fontos tudnivalókra. A Szövetség 2024. évi gazdálkodásáról tételes kimutatás készült.

Az év kiemelt rendezvényinek lebonyolítása

„ Horvát Civil Közösségek Napja, Cro-Fest Fesztivál” (NKUL-KP-1-2024/3-000753 sz. pályázat

alapján)

Az országos rendezvény kapcsolódott a Közgyűlés napjához, vagyis 2024. május 11-én került megrendezésre Tótszerdahelyen a „Fedák kúriában”. Az Elnökség, a „Blazsetin István” Horvát Kulturális és Oktatási Intézettel karöltve teremtette meg a szükséges körülményeket, a rendezvény sikeres lebonyolítása érdekében. A szabadban felállított színpadon fellépett a Budapesti Hagyományőrző Egyesület, a felsőszentmártoni „Korjeni” Horvát Asszonykórus, a semjénházi Hagyományőrző Kultúrcsoport, a letenyei Horvát Asszonykórus, Proszenyák Mira népdalénekes, illetve a Dráva menti tamburás zenekar.

A rendezvényt megtisztelte Mladen Andrić horvát nagykövet, Drago Horvát pécsi főkonzul, Koósz Attila tiszteletbeli konzul, Gugán János az Országos Horvát Önkormányzat elnöke, akik külön köszöntötték a megjelenteket.

A program során, a régiók mesterszakácsai bográcsos ételekkel, süttekkel, süteményekkel, tájjellegű italokkal kínálták a jelenlévőket. A Szövetség elnöke és kísérete koszorút helyezett el az egykor Tótszerdahelyen élő és dolgozó pedagógus, író és költő Blazsetin István sírjára.

A Horvát civil közösségek napja projekt teljesítette a kitűzött célokat és feladatokat, hiszen a fellépő hagyományőrző csoportok ízelítőt adtak a saját régiójuk kultúrájából, a jelenlévők megismerhették a régiók sajátos ételeit, italait. Az egésznapos program barátkozás jegyében zajlott le.

„Márkó nap” (NKUL-KP-1-2024/1-000174 sz. pályázat alapján)

Egyesületünk a tradicionális Márkó napot 2024. június 1-én rendezte meg Bajaszentistvánon. Társrendezőként a rendezvényhez csatlakozott az Országos horvát Önkormányzat, illetve a Bácskai Horvátok Kulturális Központja is, melyek anyagilag is támogatták a sikeres lebonyolítást.

Hagyományokhoz híven a program búzaszentelővel egybekötött szentmisével kezdődött a helyi Szent István templomban. A misét Polyák Imre érsekségi tanácsos, hercegszántói plébános celebrálta. Közreműködött a hercegszántói templomi kórus.

A mise után, Stipan Grgić Krunoslav emléktáblájánál Osztrogonác József a Magyarországi Horvátok Szövetségének elnöke méltatta az egykor itt élő és tevékenykedő író, költő, műfordító munkásságát, majd koszorúzásra került sor.

A Szent István téren felállított nagyszínpadon, 15,30 órakor kezdődött a kulturális folklórműsor és a tamburafesztivál. A műsorban fellépett a Bajaszentistváni Általános Iskola nemzetiségi tánccsoportja és tamburás zenekara, a Templom utcai Óvoda horvátos csoportja, illetve a bajai „Zlatna grana” Táncegyüttes. A tamburafesztivál résztvevői voltak, a „Veseli Gradišćanci” tamburás zenekar Gradistyéből, a zalai „MužiKaj” zenekar és a Dráva menti „Podravski tamburaši” zenekar.

A műsor végén fellépett Gyurity István színművész, aki népszerű horvát és magyar dalokat adott elő, a helyi Csabar együttes kíséretében. A műsor után táncházra került sor az iskola tornacsarnokában.

A programot több mint háromszáz néző kísérte végig. Meggyőződésünk, hogy a rendezvény a hagyományok, a kultúra, az anyanyelv és a vallási tradíciók ápolását és fenntartását szolgálja.

„Horvát népi, katolikus énekek felélesztése az egyházközségekben” (NKUL-KP-1-2024/3-000749 sz. pályázat alapján)

Bacsmi László Dráva menti horvát származású plébános, a Pécsi Egyházmegye Horvát Referatúrájának vezetője kezdeményezésére, a Magyarországi Horvátok Szövetsége Egyesület gondozásában jelent meg a „Pjevajte gospodinu” /Énekeljete az Úrnak/ liturgikus füzet, amely horvát nyelvű miséken résztvevő hívők liturgiába történő bekapcsolódását hivatott segíteni.

A szerző a könyv előszavában így fogalmazta meg a kiadvány fontosságát és célját:

„Észrevettem, hogy amikor a magyarországi horvát hívők horvát anyanyelvi misén vesznek részt, legtöbbször nem ismeri a szent énekek szövegeit és a válaszokat a mise során. Ezért döntöttem úgy, hogy egy csokorban gyűjtöm össze a horvát anyanyelvű szentmisék rendjét, a papi szövegeket és az azokra történő válaszokat, valamint a szent énekek szövegeit. Vallom, hogyha a hívők tudnak imádkozni és énekelni a saját anyanyelvükön, akkor ez az anyanyelv nem vesz el. Ezért is igaz az a mondás, hogy „aki énekel, kétszeresen imádkozik”.

A kiadványban az egész egyházi évre szóló énekek szerepelnek, adventtől a halotti énekekig. A gyűjtemény az általános horvát nyelven kívül gradistyei és kajkav nyelvjárásban is tartalmaz énekszövegeket. Függetlenül az ünnepi vagy liturgikus időszakról, itt minden megtalálható, ami a horvát nyelvű szentmisén való aktív részvételhez szükséges.

A liturgikus könyv első bemutatójára 2024. november 30-án, Mohácson került sor a helyi Érseki templomban. A kiadványt bemutatta Bacsmi László mohácsi plébános, Trubity Lilla lektor, illetve a Croatica Kft. igazgatónője Skrlinné Sákán Tímea. A könyv összeállítását segítő Taragyiáné Klaity Milica a „Zornica Alapítvány” elnöke, a bemutatóra nem tudott eljönni. A promóción közreműködött a helyi horvát templomi kórus. A könyvbemutatót horvát anyanyelvű mise követte. A sokszámú érdeklődő mellett, a rendezvényen részt vett Drago Horvat pécsi horvát főkonzul és Gugán János az Országos Horvát Önkormányzat elnöke is.

Célunk, hogy a könyv eljusson minden olyan településre, ahol élnek és gyakorolják a vallásukat a magyarországi horvátok. Meggyőződésünk, hogy ezzel is segítjük a liturgikus hagyományok megőrzését és gyarapítását.

„Horvát népi örökség napja” (NKUL-KP-1-2024/3000751 sz. pályázat alapján)

A Magyarországon élő horvátok több évszázadon át őrizték és ápták anyanyelvüket, kulturális hagyományukat, vallásukat. Egyesületünk feladatának tekintjük, hogy ezeket a

tradíciókat tovább ápolja, fejlessze és megőrizze a felnövekvő nemzedékek számára. Az asszimiláció elleni küzdelem egyik fontos eleme, hogy a katolikus valláshoz kötődő szokások, dalok, táncok, népi játékok színpadi formában is bemutatásra kerüljenek, a feledés és az elmúlás elkerülése érdekében. Ennek érdekében valósítottuk meg a „Horvát népi örökség napja” elnevezésű programot, amely kapcsolódik a hagyományos „Karácsonyi koncert” rendezvényhez.

A rendezvényt 2024. december 18-án, Pécsen, a Kodály Kulturális Központban tartottuk meg, több mint ezer néző előtt. A megjelenteket Pécs város polgármestere Péterffy Attila, illetve a Drago Horvat pécsi horvát főkonzul köszöntötte.

Szávai József, az ismert koreográfus és művészeti vezető rendezésében, a program első részében, a Tanac Kulturális Egyesület tagjai bemutatták azokat a népszokásokat, amelyek az év egy-egy adott alkalmához, egy-egy fontos eseményéhez kötődnek. Így a színpadon megjelent egy részlet a baranyai horvátok lakodalmas szokásairól, a farsangi mulatságokról, a tavaszt és a megújulást köszöntő „Kraljice” néphagyományról, megjelent egy részlet mohácsi sokac horvátok „Ruhamóság a Dunán” című koreográfiájából, nívós énekesek és tamburások közreműködésével felcsendültek a horvát szentmisék dalai, az adventi, a karácsonyi és az újévi ünnepek szokásai.

A program második részében az ismert zágrábi zenekar, „Gazde” koncertje következett. A közel két órás műsorban fergeteges hangulat keletkezett, a nézők az együttes tagjaival közösen énekelték az ismert dalokat, slágereket.

A színvonalas est látványosságát emelte, a Kodály Kulturális Központ modern technikai berendezése, annak alkalmazása. A műsort ezre néző kísérte végig.

Országos Horvát Nap

A rendezvényt az Országos Horvát Önkormányzattal közösen rendeztük meg 2024. november 9-én, Szombathelyen. A rendezvény Horvát nyelvű szentmisével kezdődött a helyi templomban, majd az ünnepi gálára a Bartók teremben került sor. A nívós kulturális programot gradistyei hagyományőrző együttesek adták elő.

A Szövetség, az Elnökség határozata szerint kitüntetésekkel adta át a Gradistyei, Bácskai és a Budapesti, Pest megyei horvát regionális szervezetek által felterjesztett és arra érdemes személyeknek.

Az Országos Horvát Napon elismerésben részesült: dr. Sokcevits Dénes Budapestről, Ívó Mária Kalocsáról és Virág János Bükrről.

A Szövetség által támogatott regionális és helyi programok

A Szövetség erkölcsileg és szerény pénzügyi támogatást nyújtott a régiók által megrendezett hagyományőrző rendezvényeket, programokat.

Ezek között szerepelnek:

Horvát bálók, prélók megsegítése (tombolatárgyak), „Maszkajárás” – Baja, letenyei Horvát Piknik, Dráva menti bölléverseny, hercegszántói zarándoklat és szent mise Mária kegyhelynél, gradistyei horvát tanulók megyei versenye.

Az Elnökség 2024 folyamán is élt azzal a lehetőséggel, hogy a „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” Díjra terjesszen fel jelöltet. Ennek alapján, 2024. március 4-én, a kitüntető díjat a péterfyai „Koprive” zenekar vehette át Budapesten, a Bolgár Művelődési Központban.

A Szövetség kapcsolatrendszere

A Szövetség legfontosabb stratégiai partnerével, az **Országos Horvát Önkormányzattal** szorosan együttműködött az elmúlt választási ciklusban. Feladatnak tekintettük, hogy koordináljuk az országos nemzetiségi stratégiai célokat, programokat, hogy a közgyűlésében ténykedő tagjaink által részt vegyünk az OHÖ struktúrájának felépítésében, személyi háttérének kidolgozásában.

Igyekeztünk együttműködni a **helyi és a megyei horvát önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, más nemzetiségek civil szférájával**. Öröndetes, hogy a Szövetség elnöke ebben az évben is meghívást kapott a Szlovák Szövetség országos értekezletére, ahol módjában állt kifejtetni álláspontját Magyarország nemzetiségi politikájával kapcsolatosan.

A Szövetség a magyarországi horvát diplomácia segítségével, illetve önállóan ápol korrekt munkakapcsolatokat az **anyaországgal**. Részt vettünk az anyaország által rendezett kisebbségi rendezvényeken, illetve a Magyar- Horvát Kisebbség Védelmi Vegyes Bizottság munkájában.

Szakmai kapcsolatokat kerestünk és ápolunk azokkal az **alapítványokkal, szervezetekkel, minisztériumokkal, alapkezelőkkel**, amelyek a működőképességünket biztosítják.

Aktívan vettünk részt **Emberi Jogi Kerekasztal Tanácsadó Testületében**.